

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Mitä vammaisneuvoston tulisi tietää esteettömyydestä?

Niina Kilpelä

Vammaisneuvostopäivät 28.11.2019, Vantaa

Sisältö

- Esteettömyys – mistä on kyse?
 - Katsaus esteettömyysmääräyksiin
 - Ajankohtaisia ohjeita

 - Kysymyksiä ja keskustelua
-

Esteettömyys - Mitä ja miksi?

- Rakennuksen esteettömyyttä koskevien vähimmäisvaatimusten tarkoitus on edistää ihmisten **yhtenäisyyttä**
 - Kaikkien yhtenäisiä mahdollisuuksia osallistua yhteiskunnan toimintoihin, käyttää palveluita, työskennellä, valita asuinpaikkansa ja asua kotonaan
- Esteettömyys on hyviä perusratkaisuja, jotka palvelevat mahdollisimman monia

Perustuslaki

Yhdenvertaisuuslaki

YK:n yleissopimus vammaisten
henkilöiden oikeuksista

Maankäyttö- ja rakennuslaki
sekä asetukset

YK:n yleissopimus vammaisten henkilöiden oikeuksista

- Velvoittaa rakennetun ympäristön saavutettavuuden esteiden tunnistamiseen ja poistamiseen
- Velvoittaa kehittämään vähimmäisstandardeja ja -ohjeita ja valvomaan niiden täytäntöönpanoa
- Velvoittaa varmistamaan, että vammaisilla henkilöillä on pääsy olemassa olevaan fyysiseen ympäristöön
 - Velvollisuus on määrä täyttää asteittain (YK:n vammaissopimuksen yleiskommentit)

Olemassa oleva
rakennettu ympäristö

The diagram features a central text element 'Rakennetun ympäristön esteettömyys' surrounded by three dashed circles. A large green dashed circle overlaps the left and right circles. The left circle is grey dashed and contains 'Olemassa oleva rakennettu ympäristö'. The right side has two blue dashed circles: the top one contains 'Uudisrakentaminen' and the bottom one contains 'Korjausrakentaminen'. A blue and green gradient bar is at the bottom.

Rakennetun ympäristön esteettömyys

Uudis-
rakentaminen

Korjaus-
rakentaminen

Esteettömyysasetuksen soveltamisala

Asuinrakennukset

- Kerrostalot
- Pientalot
- Palveluasuminen

Muut rakennukset

- Hallinto-, palvelu-, toimisto- ja liikerakennukset
- Varasto- ja tuotantorakennukset

Korjausrakentaminen

- Esteettömyyden parantamisen tarkoituksenmukaisuus
- Vain korjattava/muutettava osa
- Asuinrakennuksen yleiset tilat

Korjausrakentaminen ja esteettömyyden parantamisen tarkoituksenmukaisuus

- Edellytetään esteettömyyden parantamisen **tarkoituksenmukaisuutta** rakennuksen *ominaisuudet* sekä toimenpiteen *laatu ja laajuus* huomioon ottaen
 - Käyttötarkoitus ja kulttuurihistorialliset arvot
 - Käytettävyys ja taloudellisuus
 - Kuinka paljon toimenpide vaikuttaa sen kohteena olevien tilojen rakenteisiin?
 - Kuinka suurta osaa rakennuksesta toimenpide koskee?

Esteettömyysasetuksen sisällöstä (1)

Rakennukseen johtava kulkuväylä

Rakennuksen sisäänkäynti

Ovet

- Kulkuväylän ominaisuudet
- Jos kulkuväylällä on porras, tarvitaan luiska tai nostin
- Luiskan ominaisuudet
- Esteettömät autopaikat

- Vapaan tilan mitoitus sisäänkäynnin yhteydessä esteettömän toimimisen mahdollistamiseksi

- Vähimmäisleveydet
- Tilojen käyttötarkoituksen mukainen jaottelu (asuinrakennus / muu kuin asuinrakennus)
- Kynnyksettömyys
- Oven helppo avattavuus

Esteettömyysasetuksen sisällöstä (2)

Sisäinen kulkuväylä

Muut tilat

Yhteys tasojen välillä

- Kulkuväylän ominaisuudet: helposti havaittava, pinnaltaan tasainen ja luistamaton
- Käytettävyys: kääntymistila 15 m välein, jos leveys alle 1500 mm
- Tilojen, kiinteän kalustuksen ja varustuksen soveltuminen liikkumis- ja toimimisesteisille henkilöille
- Eteisen ja keittiön mitoitus (kääntymistila) tavanomaisessa asunnossa ja palveluasunnossa
- Palveluasunnon mitoituksen mahdollistettava apuvälineiden käyttö ja avustaminen
- Hissivaatimus: asuinrakennus / muu kuin asuinrakennus

Esteettömyysasetuksen sisällöstä (3)

Wc- ja pesutilat

- Asunnon esteettömän wc- ja pesutilan mitoitus
- Palveluasumiseen tavanomaista väljempi mitoitus
- Muu kuin asuinrakennus: esteettömän wc-tilan mitoitus

Muut hygienia-tilat

- Osan pukuhuone-, pesu-, sauna- ja uima-allastiloista sovelluttava liikkumis- ja toimimisesteisille henkilöille
- Uimahalli-, oppilaitos tai muu vastaava: sukupuolineutraali tila
- Liikkumisesteisen henkilön pääsy uima-altaaseen

Kokoontumistilat

- Äänensiirtojärjestelmä
- Pyörätuolipaikat

Majoitustilat

- Vähintään 5% majoitustiloista sovelluttava liikkumis- ja toimimisesteiselle henkilölle ja hänen avustajalleen

Miten vammaisneuvosto voi vaikuttaa esteettömyyteen?

- Mikä on kunnan esteettömyyden nykytila?
 - Käytännöt ja vammaisneuvoston vaikutusmahdollisuudet?
 - Asenteisiin vaikuttaminen
 - Esteettömyydestä tiedottaminen
 - Mistä tukea ja lisätietoa?
-

Lisätietoa

[http://www.ym.fi/fi-FI/Maankaytto ja rakentaminen/Lainsaadanto ja ohjeet/Rakentamismaarayskoelma/Esteettomyys](http://www.ym.fi/fi-FI/Maankaytto_ja_rakentaminen/Lainsaadanto_ja_ohjeet/Rakentamismaarayskoelma/Esteettomyys)

- Esteettömyysasetus ja perustelumuistio
- Ympäristöministeriön ohje rakennuksen esteettömyydestä
- Esteetön rakennus ja ympäristö -opas

På svenska [https://www.ym.fi/sv-FI/Markanvandning och byggande/Lagstiftning och anvisningar/Byggbestammler/Tillganglighet](https://www.ym.fi/sv-FI/Markanvandning_och_byggande/Lagstiftning_och_anvisningar/Byggbestammler/Tillganglighet)

Yhdenvertaisuus

Vähimmäisvaatimukset

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Kiitos

Yliarkkitehti Niina Kilpelä
niina.kilpela@ym.fi
+358 29 525 0019